

Міжнародна наукова конференція «Бібліотека. Наука. Комунікація»
м. Київ, 6-8 жовтня 2015 року

Секція 2. Книгознавчі дослідження бібліотечних фондів
та їх введення у науково-інформаційний простір

**БІБЛІОФІЛЬСЬКЕ ЗІБРАННЯ
М.М. ТА І.М. МИХАЙЛОВСЬКИХ У НІЖИНІ:
ДО ІСТОРІЇ ФОРМУВАННЯ КОЛЕКЦІЇ**

Морозов Олександр Сергійович

*Директор Бібліотеки імені академіка М.О. Лавровського
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя,
завідувач Музею рідкісної книги*

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя – один з найдавніших вищих навчальних закладів України, що був заснований у 1805 році як Ніжинська Гімназія Вищих Наук князя О.Безбородька

Бібліотека Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя була заснована у 1820 році як книгозбірня Гімназії Вищих Наук князя О.Безбородька. За майже 200-річну історію її існування у фондах бібліотеки накопичено унікальні книжкові колекції.

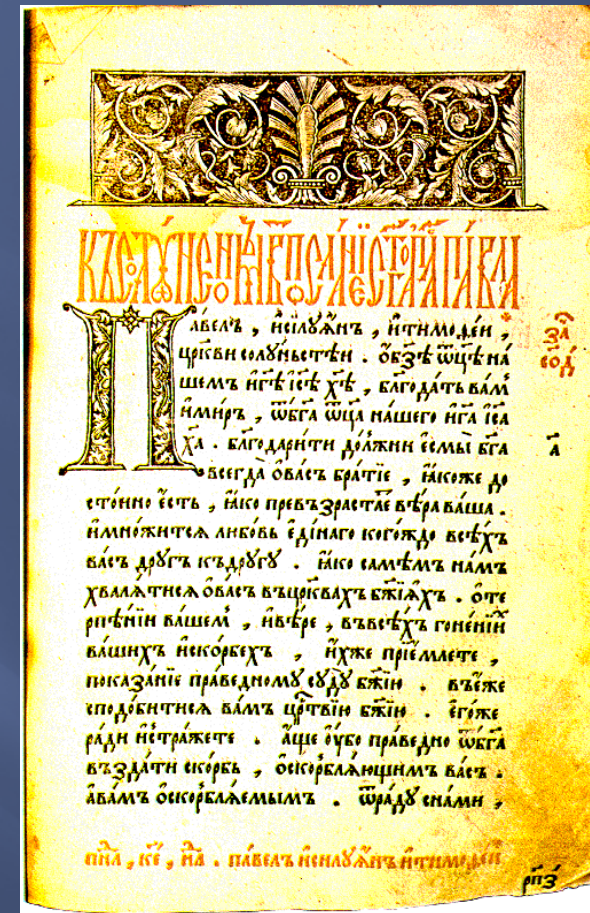
Бібліотека та Музей рідкісної книги НДУ імені М.Гоголя

Изъ собранія
старопр. книгъ
Н. М. Михайловскаго.
Ф. № 55(8).

1792. 55(8)
СЛОВО Пролов. Арх. Платон. Митрополитъ
въ наю вторю по шестѣмъ стѣмъ дѣл
Градѣта по мнѣ . мѣ 2
Спиритъ мира спѣ ежѣ , иже хощѣтъ всѣмъ тѣмъ
сплетѣти , и въ раздѣлѣ истинѣмъ прѣити . Званіемъ
сплетѣти иже позвала естъ чѣмъхъ вратѣи :
Петра со Андріемъ , и Іакова со Іованномъ во
вѣнчаніемъ ежѣ , намъ днѣмъ слышатѣи ебго
чѣстнѣи : вѣнчаніемъ дѣломъ ѿверзѣтъ . Чтѣ же
въ семъ сплетаномъ вѣнчаніи познаемъ : намъ чѣмъ
набѣмъ ; а отъ познаемъ то , и томъ набѣмъ :
ѿ чѣмъ мнози , въ многахъ компаніяхъ , и бѣдѣхъ
всѣмъ частю дѣлѣхъ ерѣшнѣати : какъ бы то
сплетѣти ; и котѣмъ бы пѣтъ бымъ прѣамѣи ко
сплетѣти ; а познаемъ то , и вѣнчаніемъ воспользѣннѣи .
Удѣломъ воспользѣннѣи можѣтъ , ежѣли прѣжде ,
прѣводнѣннѣи , помѣщи , и наставлѣннѣи
вѣнчаннѣи ебѣхъ вѣнчаннѣи дѣла прѣстѣи
25659

Під час відбору книжкових пам'яток у фондах бібліотеки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя було виявлено невелику, але надзвичайно цінну колекцію кириличних стародруків та видань гражданського друку XVII-XVIII ст., що належала І.М.Михайловському

Львівський “Апостол” Івана Федорова 1574 року з ніжинського зібрання бібліофілів М.М. та І.М.Михайловських (Зараз зберігається у відділі стародруків НБУ ім. В.Вернадського в м. Києві)

Антоній Радивіловський. Вінець Христов з проповідей недільних. Друкарня КПЛ, 1688.

Лазар Баранович. Труби словіс проповідних. Друкарня КПЛ, 1674

Стефан Яворський. Камінь православної віри.
Москва: Синодальна друкарня, 1728.

Цезар Бароній. Діяння церковні та гражданські.
Москва: Синодальна друкарня, 1719.

Вільгельм Стратеман. Феатрон або позор
історичний. СПб., 1720

Чернігівські видання:
 Іоанн Максимович. “Богородице Діво”
 (1707) та “Феатрон нравоучителный”
 (1708).

Обличеніє неправди расколь-
ницькія.
Сочиненіи Феофілакта Лопатин-
скаго, напечатано въ Москвѣ,
1745го года, въ листѣ.

Списанія Феофановіи Фотоминствъ
Синодальнаго архиву синодальнаго

(Настоящій экземпляръ — безъ
заглавнаго и перваго листовъ, но
съ приложеніемъ гравюръ на листахъ
60—61—62—63, и особня листъ, не
нумерованный и неопечатанный, съ
содержаніемъ, т.е. раздѣленіемъ
содержанія этой гравюры на листы,
въ видѣ родовитнаго дерева, отъ дворянина
Дмія Растворнаго).

всѣмъ въ главнѣи шемъ
шамъ спсѣвалъ оубавише
и въ нѣхъ дѣлаша
и въ раздѣлѣ
на велико
ятно

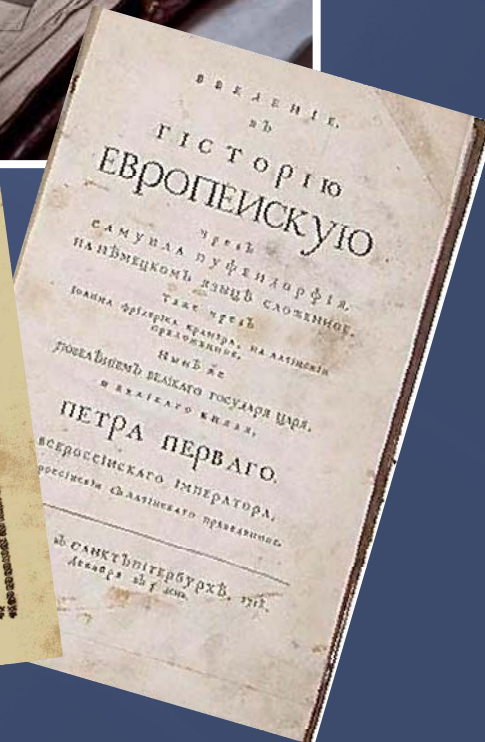
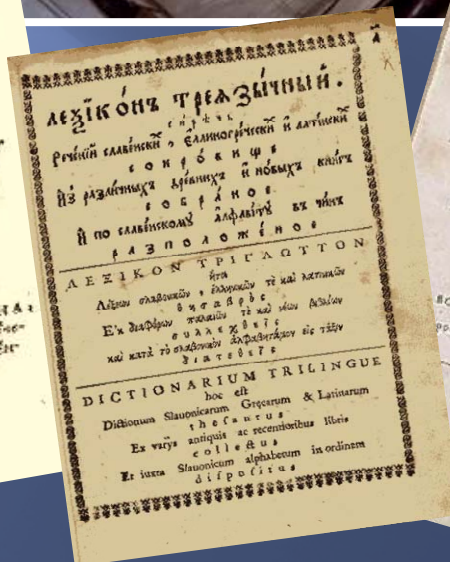
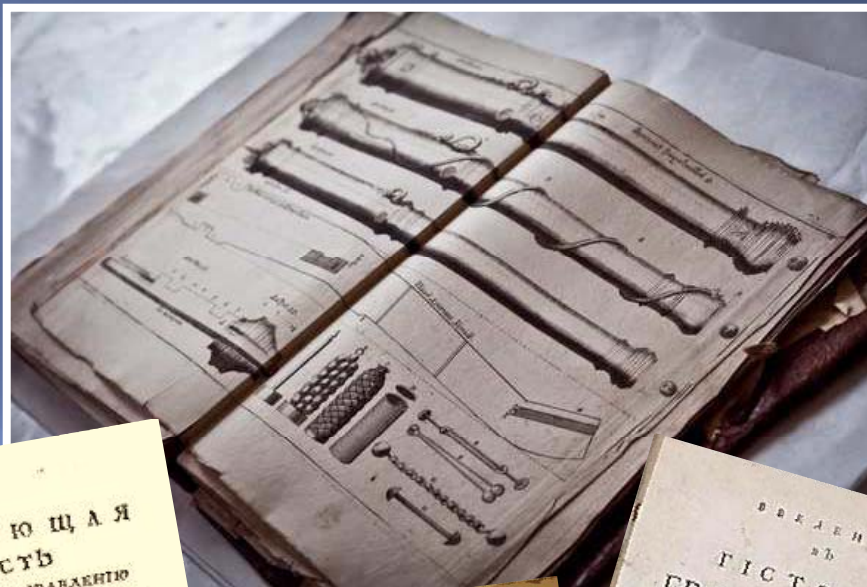
ГЛАВА А
О СЛОЖЕНІИ ПЕРТВЪ ВЪ КРЪТНОМЪ
ЗНАМЕНІИ

Пертви сїи суть члвчъ расколннчскыи знамѣнїа и
бо еже бы въ знаменїи крѣтномъ и слагати двѣ
спротивъ другнѣи и а палецъ съ двѣма послѣдннми и
безъ постома сложенїа пертвѣи и сннїи знаменїи крѣтно
никогоу стасѣтѣ и въ нѣго палецъ знїтѣа и что сннїи
знаменїа крѣтно и не въ крѣтѣ Хрѣтова и стасѣтѣ
его на нѣмъ пригнѣтѣтѣ и но въ своѣго пертвѣи
сложенїа и лии въ волишннго нѣкогоу знаменїа и
и трикрѣтнмаи знаменїаи и и изображенїаи нѣмнѣ
нїсѣа и кнѣвоу вымѣтѣ въ благоволии ециносѣ
нїтѣли и лии мнѣрѣтнѣи нѣкомъ нѣшннѣтѣ и и стѣмѣтѣ
въ нѣго лии нѣтѣи и и безнѣлапннѣа хлѣнїа пронѣмѣтѣ
раздѣлнмаи оубо пригнѣно лии сннїи въ тоѣмъ стѣ
и спѣннѣи своѣи полагаютѣ

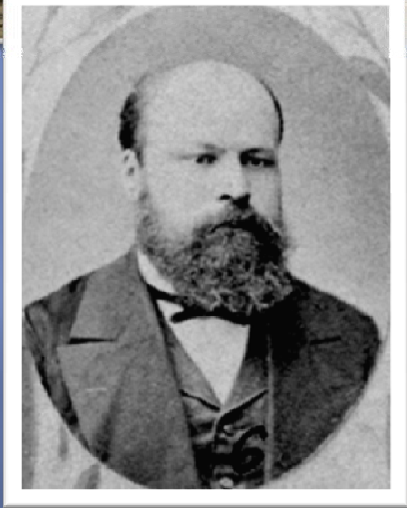
РАЗДѢЛЕНІЕ А
Сложнїе пертвѣи расколннчскыи, ни въ крѣтѣ
прѣдано и ни въ Аїаѣ проповѣдано
Ибо сїи суть: понеже въ еванѣлїахъ и въ кнїгахъ
аїаїа проповѣди и не тоѣмъ ннѣднѣно слово и
но ннѣднѣна

Феофілакт Лопатинський. Обличеніє неправди розкольників. СПб.: Синодальна друкарня, 1745.

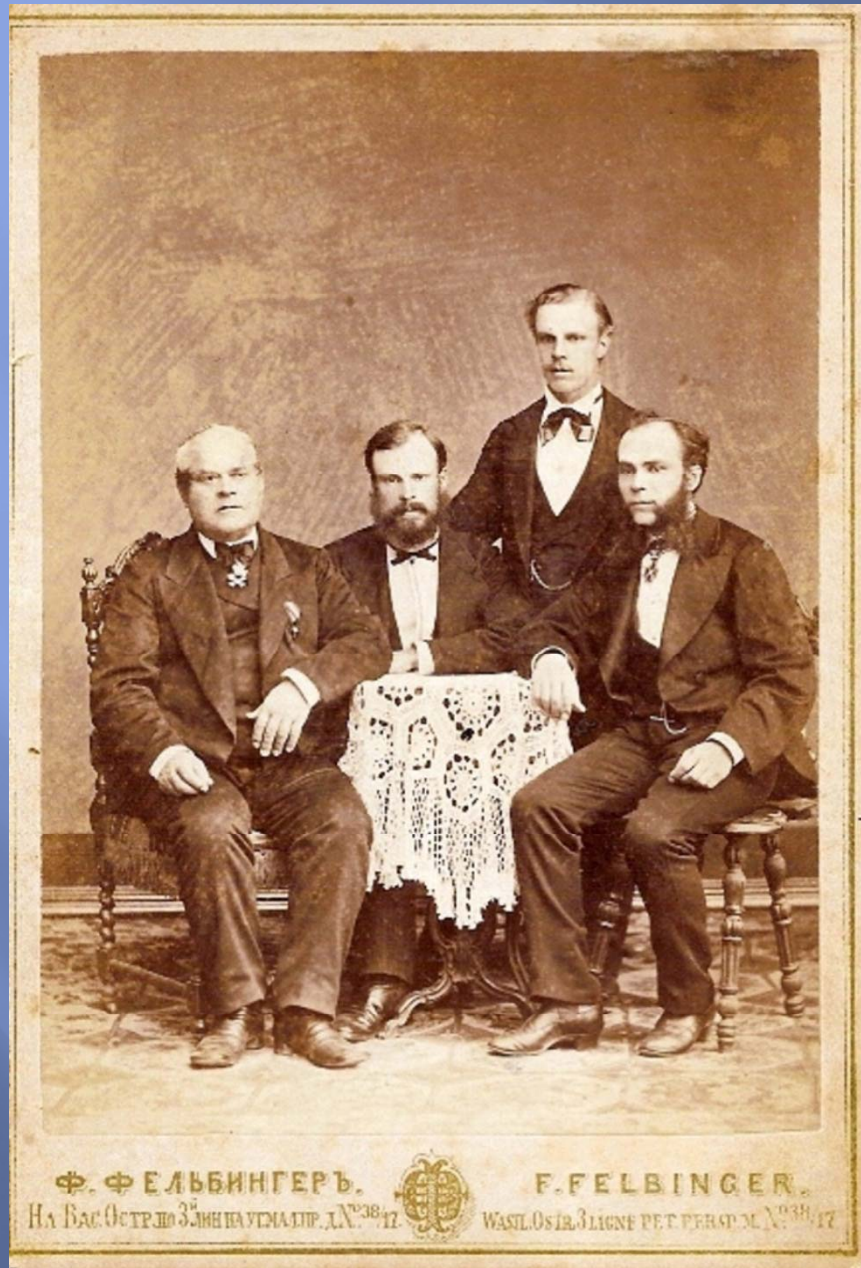

Видання гражданського друку із зібрання І.М. та М.М. Михіяйловських

Іван Миколайович Михайловський
(1848-1919) – викладач словесності
в Ніжинській класичній гімназії
при Історико-філологічному
інституті князя О.Безбородька.

ФОТО З РОДИННОГО
АРХІВУ МИХАЙЛОВСЬКИХ

Микола Матвійович
Михайловський (1815-1877),
статський радник,
чиновник Комітету правління
Імператорської Академії,
з синами: Іваном (поруч із
батьком), Федором (стоїть)
и Петром.

(СПб., бл. 1875 р.)

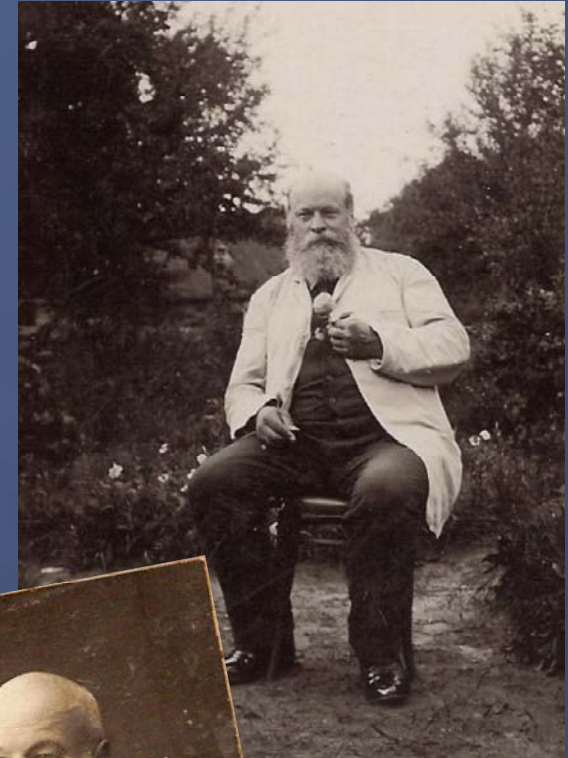

ФОТО НІЖИНЬСЬКОГО ПЕРІОДУ
З РОДИННОГО АРХІВУ
МИХАЙЛОВСЬКИХ

Будинок родини Михайловських у Ніжині. Сучасне фото

Историко-филологическій институтъ и гимназія князя Безбородко въ Нѣжинѣ

Дякую за увагу!